

Poikkeusoloja, nuoruuteen liittyviä kestoteemoja ja kapulanvaihtoja

Viime aikoina julkisuudessa on puhuttanut nuorisorikollisuuden lisääntyminen ja siihen liittyvät seikat, kuten vaikkapa väkivaltaisuutta ja kovuutta ihannoiva roadman-ilmiö. Toista laajaa, ja osin edelliseen kytkeytyväkin, keskustelua on käyty nuorten pahoinvoinnin lisääntymistä ja mielenterveyden hoitoon pääsyn vaikeuksista. Ymmärrystä on pyritty etsimään muun muassa korona-ajan poikkeusoloista.

Esimerkiksi *Nuorten elinolut-vuosikirjassa 2022* (Kekkonen ym. 2022) on tarkasteltu nuoruutta korona-aikana monesta eri näkökulmasta. Nostettakoon tässä esiin nuorten osallisuus, joka vaikuttaa korona-ajan myötä polarisoituneen. Lisäksi tyttöjen osallisuuden kokemus on heikentynyt. Nuorten tyytyväisyys elämään on laskenut, erityisesti sateenkaarinuorilla. Korkeakouluopiskelijoista etenkin naiset ovat kokeneet itsensä yksinäisiksi. Toisaalta *Nuorten elinolut* -teoksesta käy ilmi, ettei korona-aika ole tarkoittanut nuorille pelkästään pakkoja ja rajoituksia vaan myös luopumista kiireestä, suorittamisesta ja tehokkuudesta.

Tämä kytkeytyy myös siihen, mitä hyvä elämä nuorille on. *Nuorisotutkimus*-lehdessä toistuvia ja tärkeitä nuoruuteen liittyviä aiheita ja vaiheita, joita käsitellään tässä vuoden viimeisessäkin numerossa, ovat koulutukseen ja työhön tai niiden puuttumiseen liittyvät teemat sekä vapaa-aika, perhe ja sukupolvisuhteet, seksuaalisuus ja sosiaaliset suhteet.

Avasartikkelissa Niina Meriläinen ja Susanna Ågren tarkastelevat ammattiin opiskelevien ymmärryksiä hyvästä elämästä. He tuovat osuvasti esiin sen, etteivät ammattiin opiskelevat nuoret ole homogeeninen joukko. Työpajoille osallistuneille nuorille hyvä elämä ei suinkaan kytkeydy vain palkkatyökehykseen tai työelämäosallisuuteen: tärkeässä asemassa ovat myös rakkaus, harrastukset ja niihin liittyvät haaveet.

Sami Ylistö kirjoittaa pitkäaikaistyöttömien nuorten asemoitumisesta työttömyysturvalain työttömiä koskeviin yleisiin velvoitteisiin käyttäen aineistonaan elämäntilahaastatteluita. Ylistö osoittaa analyysissään nuorten tarinoista pitkiin työttömyysjaksoihin liittyvät viisi asemoitumisen tapaa, jotka tuovat esiin, kuinka velvoitteet saattavat olla pitkäaikaistyöttömien nuorten näkökulmasta epärealistisia. Onkin selvää, etteivät nuoret tällöin välttämättä sitoudu velvoitteiden mukaiseen toimintaan, jolloin työvoimapolitiittiset sanktiot eivät tuota niitä käyttäytymismuutoksia, joita niillä tavoitellaan.

Sanna Spišák, Maria Vihlman, Mikko Ala-Kapee ja Varpu Löfman puolestaan tarkastelevat artikkelissaan pojaksi itsensä määrittelevien homoseksuaaliseen suuntautumiseen kohdistuvaa huolta. Seksuaalivointapalveluun lähetetyssä kysymysaineistossa näkyy selkeä ero yhteiskunnallisen tason yhdenvertaisuustoimien ja nuorten kokemusten välillä: tila poikien ja nuorten miesten seksuaalisuudelle ja itsemäärittelylle on rajattu. Kirjoittajat pohtivat artikkelissaan ajankohtaisesti normikriittisiä keinoja ja tiloja seksuaalisen kasvurauhan vahvistamiseksi.

Ritva Nätkin ja Sanna Kivimäki avaavat artikkelissaan teknologian, perheen ja sukupolvisuhteiden roolia suomalaisten ja virolaisten yliopisto-opiskelijoiden kirjoitusaineistolla kerätyissä tulevaisuusvisioissa. Siinä missä perhe-elämä näyttää hitaasti muuttuvana, teknologia puolestaan on luonteeltaan nopeasti muuttuvaa. Vaikka suomalaisten ja virolais-

PÄÄKIRJOITUS

ten opiskelijoiden perhekäsityksissä on eroa, aitoa ja oikeaa perhe-elämää kaivataan takaisin teknologisoitumisen myötä muuttuneen psykososiaalisen vuorovaikutuksen tilalle.

Dialogisessa puheenvuorossaan Raziye Eskandary ja Mervi Kaukko käsittelevät nuorten maahanmuuttajien osallisuuskeskustelua Raziyen taiteen ja tarinoiden kautta tuoden esiin nuorten kanssa tehdyn ja tulkitseman taiteen antia nuoria koskevaan osallisuuskeskusteluun. Toisessa dialogisessa puheenvuorossa Nuorisotutkimusverkoston tutkimusprofessorit, eläköitynyt Tommi Hoikkala sekä tehtävässä aloittanut Sofia Laine vaihtavat kapulaa juhluento- ja keskustelutilaisuudessa lokakuussa 2022.

Vuoden 2022 viimeinen numero päättää myös toimituskunnan kuluneen kaksivuotiskauden. Meillä päätoimittajilla on ollut suuri ilo työskennellä osaavien ja aktiivisten toimituskuntalaisten Leena Haanpään, Elina Ikävalkon, Tarja Juvosen, Riikka Korkiamäen, Maija Lanaksen, Sirpa Lappalaisen, Heta Marttisen, Marko Merikukan, Minna Nikusen, Eriikka Oinosen, Anni Rannikon, Mette Rannan, Kari Saaren ja Elina Westisen ja timanttisen toimitussihteerin Tanja Konttisen sekä arvokkaan ja asiantuntevan panoksensa antaneiden arvioitsijoiden kanssa. Lämmin kiitos niin teille kuin kaikille lukijoille! Tervetuloa uusi vuosi, uusi toimituskunta sekä uudet ja vanhat kirjoittajat tekemään aina ajankohtaista *Nuorisotutkimus*-lehteä.

päätoimittajat

Päivi Berg ja **Mira Kalalahti**

Lähteet

Kekkonen, Marjatta & Gissler, Mika & Känkänen, Päivi & Isola, Anna-Maria (toim.) (2022) *Poikkeuksellinen nuoruus korona-aikaan – Nuorten elinolot -vuosikirja 2022*. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura & Terveiden ja hyvinvoinnin laitos & Valtion nuorisoneuvosto.